
ALGORISME, ALGUARISME i GUARISME

Autor:

Data de publicació: 24-01-2023

ALGORISME, ALGUARISME i GUARISME

La paraula "algorisme" és d'origen àrab. Ve de "al-Khw?rizm?", sobrenom del cèlebre matemàtic Mohamed ben Musa. Khw?rizm? vol dir "de Khw?rizm", l'estat on va néixer Ben Musa. Al-Khw?rizm? va viure entre els anys 780-840.

Al-Khw?rizm? s'anomenava TGM yt un dels focus de saber i cultura d'Àsia Central durant l'Edat Mitjana, situat al curs inferior de l'Am? Dary?, a l'actual república d'Uzbekistan, a la província moderna de Kh?va. Va ser cridat a Bagdad contractat pel califa al-Ma'm?n per a la Bayt al-Hikmah (yoka) ("la Casa de la saviesa"), una espècie de centre superior d'investigacions científiques del seu temps. Allà a Bagdad, llavors capital del món, va adoptar el patronímic d'al-Khw?rizm? en honor a la seva pàtria d'origen.

Moltes de les obres d'Al-Khw?rizm? van ser traduïdes al llatí primer a Ripoll al s.X i després a Toledo al s.XIII. Les seves obres més importants inclouen:

Kit?b al-mukhtasar f? his?b al-?abr wa-l-muq?balah (yokakat D'al-?abr ve la paraula "algebra").

Kit?b al-?am' wa-l-tafr?q bi-his?b al-hind (yokat

Kit?b al-z?? (yogle) (Llibre de les Taules [Astronòmiques]).

Kit?b s?rat al-ard (yokaka) (Llibre de la Superfície del Món).

Kit?b istikhr?? ta'r?kh al-yah?d (yokh?d) (Llibre del Calendari Jueu).

-

La paraula algoritme (originalment, alguarisme, guarisme) procedeix també del nom del savi Al-Khw?rizm?, en Corominas diu que algoritme fou contaminat d'alguarismi pel Grec "???????" (ARITMO-ARITMÈTICA). Posteriorment ? ? es va produir en el propi llatí medieval la contaminació amb el grec aritme- ? ? número ? ? (veure: aritmètica), donant lloc a algoritme ? ?1.

Fonts:

Els Helenismes de l' Espanyol. Jorge Bergua Caverro. Editorial Gredos. Madrid. 2004.

Diccionari etimològic de la llengua castellana. Corominas

- Gràcies: PAGOT

Durant gairebé 800 anys (de 711 a 1492), els àrabs van ocupar gran part dels territoris que ara anomenem Espanya. Van portar noves tecnologies, ciències i organització política. Aquests no van implantar l'àrab ni la religió musulmana, però el seu idioma es va estendre pels territoris ocupats, especialment al sud, convivint amb parles romàniques derivades del llatí usades pels cristians. Quan els musulmans van ser expulsats pels Reis Catòlics i les seves terres repoblades per cristians que parlaven llengües romances, la llengua àrab es va perdre, però va deixar més de quatre mil arabeixos en el castellà. Paraules d' origen àrab, o que venen del llatí, grec i altres llengües, però a través de l' àrab, inclouen: